

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка
Навчально-науковий інститут педагогіки і психології
Кафедра менеджменту освіти та педагогіки вищої школи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор

Юрій ЛЯННОЙ

2025 р.

ПРОГРАМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

**ФОРМУВАННЯ КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ
ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
НА ПРИНЦИПАХ ДОБРОЧЕСНОСТІ, ПРОЗОРОСТІ ТА
ТОЛЕРАНТНОСТІ**

Категорія слухачів: педагогічні і науково-педагогічні працівники закладів освіти, державні службовці, волонтери, громадські організації

Суми – 2025

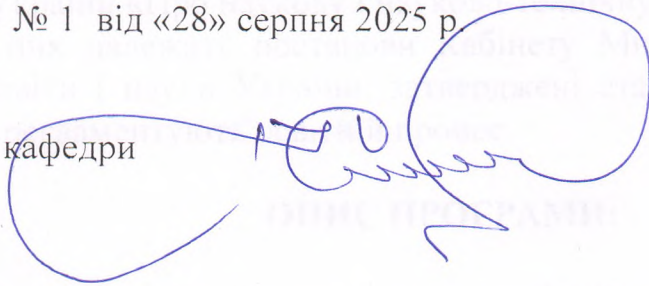
Програма підвищення кваліфікації «Формування корпоративної культури закладів вищої освіти на принципах доброчесності, прозорості та толерантності». Суми: СумДПУ імені А.С. Макаренка. 9 с.

Розробник: Сергій ДЕНЄЖНИКОВ, кандидат філософських наук, доцент, завідувач кафедри менеджменту освіти та педагогіки вищої школи

Програма підвищення кваліфікації розглянута на засіданні кафедри менеджменту освіти та педагогіки вищої школи

Протокол № 1 від «28» серпня 2025 р.

Завідувач кафедри

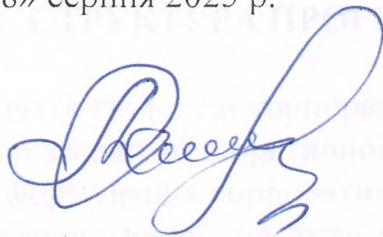

Сергій ДЕНЄЖНИКОВ

Програма підвищення кваліфікації схвалена науково-методичною комісією навчально-наукового інституту педагогіки і психології

Протокол № 1 від «28» серпня 2025 р.

Голова НМК

Юлія БОНДАРЕНКО

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Корпоративна культура закладу вищої освіти – це сукупність цінностей, норм, правил, традицій і моделей поведінки, що об'єднує колектив (педагогів, адміністрацію та інших працівників) та формує спільне бачення його мети та місії. Це ефективний інструмент для стратегічного розвитку, що допомагає як внутрішньо інтегрувати колектив, так і адаптуватися до зовнішнього середовища. Її ключовими елементами є спільні цінності, історія, символіка, способи комунікації та етичний кодекс.

Програма враховує вимоги основних нормативних документів у сфері вищої освіти:

- Закон України «Про освіту» від 5 вересня 2017 року № 2145-VIII.
- Закон України «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 року № 1556-VII.
- Закон України «Про фахову передвищу освіту».
- Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність».

Також до них належать постанови Кабінету Міністрів України, накази Міністерства освіти і науки України, затверджені стандарти вищої освіти та положення, що регламентують освітній процес.

ОПИС ПРОГРАМИ:

Загальна мета: удосконалення рівня професійної компетентності щодо організації корпоративної культури в закладах вищої освіти, органах публічної влади, підвищення ефективності управлінської діяльності, удосконалення управління персоналом, зміцнення іміджу закладу освіти/органу державної влади та місцевого самоврядування/громадських організацій.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ:

Тема 1. Сутність, поняття та моделі корпоративної культури

Тема 2. Концептуальні засади корпоративної культури

Тема 3. Особливості формування корпоративної культури ЗВО

Тема 4. Принципи корпоративної культури закладів вищої освіти, органів влади та місцевого самоврядування, громадських організацій

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

За результатами навчання слухачі повинні демонструвати:

знання:

- основних понять корпоративної культури, її місця і ролі у системі функціонування та управління закладом вищої освіти;
- моделей, принципів та функцій корпоративної культури;
- особливостей процесу впровадження корпоративної культури;

- інструментів діагностики якості корпоративної культури в закладах вищої освіти;
- моральних та етичних норм поведінки в колективі

уміння:

- формувати корпоративну культуру закладу вищої освіти на принципах прозорості, доброчесності, толерантності;
- створювати позитивний імідж закладу вищої освіти через складові корпоративної культури;
- формувати ефективну команду співробітників;
- аналізувати стан внутрішнього середовища закладу вищої освіти для кореляції корпоративної культури;
- розробляти та впроваджувати правила корпоративної культури;
- ефективно застосувати та розвивати моральні й етичні норми поведінки у колективі

навички:

- аналізу наявної корпоративної культури закладу вищої освіти;
- управління поведінкою персоналу в рамках побудованої системи корпоративної культури;
- розробки заходів щодо вдосконалення корпоративної культури на принципах прозорості, доброчесності, толерантності;
- дотримання норм та цінностей корпоративної культури у професійній діяльності;
- формування позитивного корпоративного іміджу

Цільова аудиторія: педагогічні і науково-педагогічні працівники закладів освіти, державні службовці, волонтери, громадські організації.

Обсяг / Тривалість: 30 год. (1 кредит ECTS), з яких – 18 год. реалізовано у формі лекцій і практичних занять аудиторної роботи, 12 год. – як самостійна позааудиторна робота слухачів з виконання завдань.

Форма навчання: дистанційна, змішана; індивідуальна/групово.

Місце реалізації програми: онлайн-платформа GoogleMeet, кафедра менеджменту освіти та педагогіки вищої школи СумДПУ імені А.С. Макаренка.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Кількість годин			
	Усього	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Тема 1. Сутність, поняття та моделі корпоративної культури Економічна природа корпоративного управління; корпоративна власність; корпоративні права; емітенти в системі корпоративного управління; основна мета корпоративного управління; суб'єкти та об'єкти корпоративного управління; інститут менеджерів; менеджери соціокультурної діяльності в системі корпоративного управління закладу освіти; інститут посередництва; корпорація, її суть та значення у сучасному суспільстві; основні риси корпоративного управління; інсайдерська система корпоративного управління; аутсайдерські корпоративного управління; акціонери; права та обов'язки акціонерів; захист прав акціонерів; основні права акціонерів, статус, зобов'язання; майнові права акціонерів; немайнові права акціонерів; розподіл прибутку; ревізійна комісія, їх роль, функції, повноваження.	8	2	2	4
Тема 2. Концептуальні засади корпоративної культури Поняття корпоративної культури (КК) та її суть; культура; корпоративна культура; організаційна культура та культура організації; матеріальна, соціальна та духовна корпоративні культури; раціонально-прагматичний підхід до розуміння КК; феноменологічний підхід; цінності КК; корпоративна культура як субкультура; ділова етика; філософія бізнесу; організаційна поведінка; ефект спадковості у корпоративній культурі;	8	2	2	4

інструменти КК; об'єкти формування і розвитку КК; суб'єкти КК; предмет КК; основні завдання КК; ознаки КК; структура, види і функції КК; концептуальна модель КК; фактори впливу на корпоративну культуру; принципи формування КК; структура КК; ієрархія КК; неформальні групи; суб'єктивна корпоративна культура; об'єктивна корпоративна культура; загальна структура КК; елементи КК; умови результативності управління КК; внутрішня КК; зовнішня КК; культура стану; культура дії; типологія КК; функції КК; зовнішні атрибути КК (девізи; гасла; символи; організаційні ритуали; традиції; легенди; міфи; мова)				
Тема 3. Особливості формування корпоративної культури ЗВО Система менеджменту ЗВО, корпоративна культура та соціокультурна діяльність; креативний менеджмент і корпоративна культура як модель інноваційного розвитку ЗВО; фактор корпоративної культури у гармонізації відносин між ЗВО; механізм формування і розвитку корпоративної культури; фактори, які впливають на формування корпоративної культури ЗВО; вплив національного менталітету на формування і розвиток корпоративної культури; роль корпоративної культури в управлінні персоналом; система цінностей і мотивація; культурні сценарії діяльності ЗВО; культура мислення і спілкування; корпоративний імідж; тимблдинг: поняття, принципи, історія становлення; концепції тимблдингу; завдання тимблдингу; передумови тимблдингу; тимблдинг як галузь та її основні драйвери; команда: характеристика, стадії розвитку, рольова структура.	8	2	4	2

Тема 4. Принципи корпоративної культури закладів вищої освіти, органів влади та самоврядування, громадських організацій Поняття та загальна характеристика керівництва; основні фактори та визначальні аспекти керівництва; основи керівництва: вплив, лідерство, влада; влада як елемент примушення; форми впливу та влади; характеристика та класифікація стилів керівництва; сутність категорії лідерства; типологія лідерів; загальна характеристика сучасного лідера; теорії лідерства; поняття конфлікту та його функції; основні етапи виникнення і розвитку конфліктів; специфіка управлінського конфлікту; види конфлікту в сфері «організаційного імперативу»; коучинг: сутність та історичні аспекти виникнення; відмінні риси коучингу від інших видів надання допомоги особистості; принципи та інструменти коучингу; види коучингу; професійні стандарти коучингу.	6		4	2
Усього годин	30	6	12	12

Теми практичних занять

№	Назва	Кількість годин
1.	Суть і поняття корпоративного управління ЗВО	1
2.	Концептуальні засади корпоративної культури, її роль в соціокультурному менеджменті	1
3.	Роль і місце корпоративної культури в системі менеджменту закладу вищої освіти, органів державного управління та місцевого самоврядування, громадських організацій	1
4.	Технологічні аспекти формування і розвитку корпоративної культури	1
5.	Взаємозв'язок корпоративної культури із системою управління персоналом закладу освіти	1
6.	Керівництво та лідерство в системі тимблдіingu організації	2
	Усього	6

Самостійна робота слухача курсу передбачає самостійне розв'язання задач з метою самоконтролю одержаних знань.

Рекомендовані джерела

1. Бабець М.В. Корпоративна культура як основа успішної організації. *Пізнавально-творча і професійна самореалізація особистості в евристичній освіті*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, 22-23 лютого 2018 року / МОН України, Департамент освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації; Ін-т пед. освіти та освіти дорослих НАПН України та ін.; [редкол.: О.Г. Козлова, С.М. Кондратюк, М.О. Лазарев та ін.]. Суми: ФОП Цьома С.П., 2018. С. 167–169.
2. Боголіб Т. Специфіка управління структурою організації в інноваційному ВНЗ. *Рідна школа*. 2008. № 10. С. 16–18.
3. Боголіб Т.М. Принципи управління вишем. Переяслав-Хмельницький ДПУ ім. Г. Сковороди, 2024. 202 с.
4. Васильєв А. Побудова інноваційної системи управління університетом: інтегрована інформаційна система: на прикладі Сумського державного університету. *Вища школа*. 2011. № 1. С. 40–45.
5. Васиньова Н.С. Розвиток теорії управління вищими навчальними закладами в Україні (остання чверть XX - початок XXI століття): автореф. дис. ... канд. пед. наук: спец. 13.00.06 "Теорія і методика управління освітою, 01 "Освіта/Педагогіка"; МОН України, Державний заклад "Луганський національний унт ім. Т. Шевченка". Старобільськ, 2019. 20 с.
6. Вища школа: управління, фінансування і якість. *Освіта України*. 2019. № 8, 25 лютого. С. 5.
7. Волинський Г. Про якість корпоративного управління. *Економіка України*. 2019. № 1. С. 42–49.
8. Галата С. Як розподілити повноваження у вищих навчальних закладах? *Освіта України*. 2016. № 5, 8 лютого. С. 6.
9. Гондол І. Коучинг і шкільна корпоративна культура. *Відкритий урок: розробки, технології, досвід*. 2021. № 11. С. 11–13.
10. Гончаров Ю.В. Особливості структурної побудови та організації діяльності вищих органів різних моделей управління корпораціями. *Актуальні Проблеми Економіки*. 2018. № 7/8. С. 4–15.
11. Гудзь О.Є. Модернізація інформаційного забезпечення корпоративного управління на основі сучасних цифрових технологій. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2018. № 3. С. 4–12.
12. Джинджоян В.В. Місце підприємницької та корпоративної діяльності в реалізації сучасної соціальної парадигми. *Економіка та держава*. 2019. № 11. С. 30–33.

- 13.Євтушевський В.А. Корпоративне управління: підручник; ім. Т. Шевченка; Ін-т вищої освіти АПН України. Київ: Знання, 2024. 406 с.
- 14.Євтушевський В.А. Основи корпоративного управління. Київ: Знання-Пресс, 2022. 317 с.
- 15.Кириченко О. Формування системи управління вищим навчальним закладом інноваційного типу. Вища школа. 2011. № 11. С. 29–38.
- 16.Труш М.С. Феномен корпоративної культури: генеза, еволюція, термінологічні інтерпретації. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2018. № 3. С. 103–109.
- 17.Фадєєв В.І. Структура і функції системи управління освітніми ресурсами вищої освіти України. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології: науковий журнал / МОН України, Сумський держ. пед. ун-т ім. А.С.Макаренка; [ред. кол.: А.А.Сбруєва, Дж. Бішоп, О.В.Єременко та ін.]. Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2013. № 5 (31). С. 378–385.
- 18.Черкасов О.В. Формування ефективної моделі корпоративного управління в інноваційному суспільстві. *Право та інновації*. 2018. № 4. С. 20–24.
- 19.Шевченко Є. Етичність організації: оцінка рівня етичності організації. *Управління освітою*. 2019. № 11, листопад. С. 60–65.